

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tribunal Poenitentiae Sev Libri Dvo Prior De Poenitente Ut Reo Posterior De Confessario Ut Judice

Stoz, Matthäus

Anno M.DC.LXXXIX.

Art. 2. In quo consistat Contritio?

urn:nbn:de:hbz:466:1-37144

ARTICULUS II.

In quo consistat Contritio?

4. Ut, quid Contritio sit, probè quis noscat, operæ pretium videtur, omnes Actus, qui ad eam quoquo modo pertinent, ante oculos statuere. Ante omnes igitur ad veram contritionem necessariò præsupponuntur actus Fidei & Spei de venia peccatorum per merita Christi à DEO obtinendâ: nemo enim doleret de suis peccatis, nisi crederet DEUM esse, eumque per peccata offensum, & ob ejus in promissis fidelitatem, & in remittendis peccatis misericordiam & bonitatem, speraret veniam. His actibus velut basi ac fundamento Contritionis suppositis, sunt adhuc plures alij, qui ad eam concurrunt.

5. I. Est cognitio malitiæ seu peccati & malorum cum peccato connexorum, qualia sunt ipsa DEI offensa, reatus pœnæ sive æternæ in inferno, sive temporalis in hac vel alterâ vitâ in purgatorio sustinendæ, amissio Divinæ gratiæ & amicitia, ac donorum omnium supernaturalium, conscientia remorsus & inquietudo, ignominia, de quibus videri potest Reginald. l. 2. c. 5. à n. 59. usque ad finem capituli. Hanc autem cognitionem ad contritionem pertinere inde patet, quòd, sicut voluntas nihil profequitur amando, quod cognitum non fuerit ut bonum, ita etiam nihil persequitur odiendo, detestando & averfando, nisi cognoscatur esse malum. II. Hunc intellectus actum sequitur in voluntate absolutum desiderium, ea mala à se removendi. III. Detestatio seu displicentia de

peccato commisso cum desiderio conditionato, factum, si fieri posset, reddendi infectum. Hic desiderij actus vocari solet velleitas, & absolutè est inefficax (nequit enim fieri, ut, quod factum est, reddatur infectum) efficax tamen est sub conditione, ut, si fieri posset, non fecisset, quo se inquinavit & DEUM offendit. IV. ex hac detestatione sequitur in appetitu rationali seu voluntate quidam dolor, & tristitia de culpa commissa. Imò V. in appetitu quoque sensitivo oritur ex imaginatione peccati, sensibili modo propositi, horror aliquis & dolor, quandoque tam vehemens, ut etiam lacrimas, gemitus & suspiria exprimat. VI. voluntas seu absolutum propositum nunquam amplius faciendi, seu repetendi, quod malè gestum est, neque DEUM in ulla alia re offendendi, & quod consequens est, mandata DEI integrè observandi. VII. oblatio ad satisfaciendum pro peccatis commissis, & resolutio sui puniendi, sive Divinum honorem læsum in se vindicandi.

6. Ex his actibus solus tertius est, in quo formaliter consistit contritio. Suar. D. 3. f. 3. n. 7. Navar. in Man. c. 1. n. 2. Reginald. l. 5. n. 2. & alij. Ea verò ut fructuosa sit, necessariò debet habere adjunctum sextum Actum, seu voluntatem DEUM amplius non offendendi, potèstque describi in hunc ferè modum: *Est detestatio peccati commissi cum firmo proposito vitam in melius commutandi, & deinceps nunquam amplius peccandi.* Desumpta est hæc definitio ex Concilio Trident. sess. 14. c. 4. cum hoc tamen discrimine, quòd Concilium dixerit, contritionem esse simul dolorem: unde aliqui

occasionem sumperunt cum Coninch. *D. i. d. 2. n. 10.* Et dicendi, contritionem consistere simul in utroque actu, dolore nempe & detestatione. Sed dolor iste non tam est formalis ratio contritionis constitutiva, quàm, ut Reginald. *l. c.* & alij notant, effectus quidam necessarius ex detestatione, perinde ut lumen in corpore pellucido ex presentia corporis lucidi, ortus. Et ideo particula ista addita reddit definitionem non merè formalem, sed etiam causalem simul: cum è contritio illa, quam ex Concilio Florent. in lit. Unionis accepimus, sit merè causalis, per effectum, tanquam per aliquid notius, tradita in hæc ferè verba: *Contritio est dolor animi de peccatis commissis cum proposito non peccandi de cetero.*

ARTICULUS III.

De Motivo Contritionis.

7. Hoc nomine intelligitur ratio, potentiam, seu intelligentem seu volentem, movens ad actum sibi competentem elicendum. Hoc posito difficultas, quæ hujus loci propria est, in eo versatur, qualenam motivum esse debeat, quo contritio, ut sit idonea ad Sacramentum dispositio, nititur: cuique enim rei, quam detestamur, averfamur & fugimus, inest aliquid, quod ad detestationem, & displicentiam erga illam nos permoveat.

8. Igitur in quolibet peccato complura sunt, quæ reddant id detestabile. I. est, quòd sit contra rectam rationem, seu, quòd dedeceat naturam rationis capacem sic agere. Idem ferè aliis verbis exprimunt, qui dicunt, ipsam peccati tur-

pitudinem esse rationem, propter quam illud sit detestabile. II. quia adversatur specialia cui virtuti, v. g. castitati, obedientiæ, temperantiæ &c. III. quia cultui divino opponitur. IV. quia lædit jus DEO debitum; DEUS enim ratione supermi, quod in creaturas earumque actiones habet, dominij, habet jus exigendi à creatura rationali observantiam suorum præceptorum. Et hac ratione peccatum induit rationem *injuria*: hæc enim tum fit, quando de re (alienâ scilicet) aliud fit, quàm voluntate Domini constituitur: id quod contingit etiam tunc, cum peccatum committitur; tunc enim de actionibus nostris liberis aliud fit, quàm quod voluntate Domini (DEI) constitutum est. V. quia præbet DEO rationabilem titulum & fundamentum odij, iræ & indignationis contra peccatorem, seu (quod eodem recidit) reddit peccatorem DEO ingratarum & odibilem, DEUM autem peccatori offensum & iratum: quâ consideratione peccatum habet rationem *offensa*. VI. quia nos privat bonis supernaturalibus gratiæ & resultantis inde gloriæ, & malorum gravissimorum, pœnæ scilicet æternæ in gehenna, vel temporalis in purgatorio sustinendæ nos reos constituit. VII. quia mala, etiam temporalia, in hac vita toleranda, secum adducit, v. g. mortem, infamiam, morbos, anxietatem & perturbationem conscientiæ, multam seu pœnam v. g. verberum, Præceptoribus, Parentibus, Judici humano &c. dandam; sed hæc mala si præcisè considerentur, ut ab homine, vel aliis causis naturalibus proveniunt, non sunt sufficiens motivum ad excitandum dolorem requisitum ad

Sacra-